

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K. Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára ... .. 1.500 K

Budapest, 1925.

VI. évfolyam, 23. szám.

Vasárnap, június 7.

Kertészkedés.

Irta: Buday Barna.

A «Vasárnap» évek sora óta nagy figyelemmel és szeretettel kertészkedik a falusi nép és kispolgárság lelkivilágában. Már negyedéve a «Falusi levelek» című kis könyvben közre is adtuk ennek a kertészkedésnek egyes tanulságait. Könyvecskénkben több száz levelet ismertettünk, amelyeket olvasóink küldöttek hozzánk, feleletként a feladott pályakérdésekre. Pályakérdéseinknek ugyanis mindég az volt a céljuk, hogy velük olyan közlésekre bírjuk olvasóinkat, amelyeken keresztül gondolkodásukba, lelki életükbe beláthassunk.

Olyan szép tanubizonyságait gyűjtöttünk össze a «Falusi levelek»-ben a falusi nép emberies, hazafias gondolkodásának és szellemi képességeinek, hogy erre a világ bármely kultúrnemzete is méltán büszke lehetne. Sajnos, a bemutatott lélekvirágokat éppen azok méltatták a legkevesebb figyelemre, akik mint kultúrpolitikusok vagy írók, két kézzel kellett volna, hogy kapjanak ilyen gyönyörű tanulmányanyag után. Csak *Bársony István*, a magyar föld nagy lantosa foglalkozott alaposan a könyvünkkel — mert neki a faluból eredő minden hang a szívébe rezeg. Legtöbb írónk azonban elszigetelt, külön világot él és gatyás meg gubás drámákat csinál, anélkül, hogy az élet színjátékát valóban ismerné és megértené.

A mi kedvünket azonban az irodalmárok hűvös közömbössége nem vette el. Azóta is folytatjuk a kertészkedést s legújabbán ismét egész sereg levelet gyűjtöttünk össze olvasóink-

tól. Pályakérdéseket tettünk fel, amelyekkel az volt a célunk, hogy az érkező válaszokból a műveltségre, az ítélőképességre és az izlésre vonatkozóan vonjunk le általános következtetéseket. Így kipuhatoltuk olvasóinknak a nemzet történetében való tájékozottságát, megállapítottuk, hogy az emberiség szempontjából fontos vívmányokat s a haladás eszközeit figyelemmel kísérik-e s helyesek-e a róluk alkotott fogalmaik. Megállapítottuk azután, hogy mennyiben ismerik és mennyire méltányolják a közélet kiválóan érdemes férfiainak szereplését. Végül pedig arra is kíváncsiak voltunk, hogy a falusi ifjúság milyen eszményképekről álmodozik.

A pályázat végső eredményét csak legközelebb adjuk közre, — később, mint eredetien terveztük, mert a beérkezett rengeteg levél gondos áttekintése nagy munkát rótt reánk. Azt azonban már előre jelenthetjük, hogy a pályázat — fensőbb céljait tekintve — pompásan sikerült és olyan értékes anyagnak jutottunk birtokába, amelynek tanulságai évekre ki fognak hatni, még pedig — reméljük — hasznosan.

Kétféle érzést keltenek bennünk olvasóink levelei. Az egyik érzés nagyon kellemes. Végtelen örömmel győzdünk meg az idézett válaszok nyomán arról, hogy a falu egyszerű népének is sokkal élénkebb az érdeklődése a világ dolgai iránt, látása tisztább, szinte kifinomaltabb, izlése nemesebb, mint azt általában feltételezni szokták.

A másik érzésünk azonban az, hogy ezzel az eszmék és benyomások iránt annyira fogékony és hálás falusi kö-

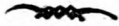

A Faluszövetség szigetvári kiállításának megnyitása.

Mayer János földművelésügyi miniszter átveszi a népviseletbe öltözött leányoktól a mezei virágokból kötött csokrot.

zönséggel foglalkoztatni kell, még pedig a szó legneme-
sebb értelmében és nagy felelősséggel tartozik a nemzetnek
mindenki, aki a számára kínálkozó lehetőségeket nem
használja fel a falu művelődésének fejlesztésére. Mér-
hetetlenül nagy érdek ez. Amit a falu tud, azt tudja a
nemzet is. A falu maradiságának szelleme, a balvélemény
és a valóságnak hibás elképzelése igen nagy baj, mert
valójában azt jelenti, hogy a falusi nép más világban él,
mint azok a felsőbb régiókban tartózkodók, akiknek
a nemzetet a helyes útra kell irányítani. Hogyan talál-
ják meg egymást és hogyan haladjanak együtt azok,
akiknek a valóságról alkotott fogalmaik sem megegyezők?

Hogy a helyzet felismerésében s a közös célokban és
törekvésekben egyetérthessünk, a művelődésben kell
keresnünk a kiegyenlítést. A műveltség szünteti meg
a nagy különbségeket ember és ember között, ez teremti
meg a megértés szellemét, ebben van az igazi demokrácia.

Budapest, 1925 június 6.

Beadták a derekukat. Félév óta nem jártak be
a szociálista és radikális képviselő urak a nemzetgyűlésbe dolgozni,
csak a fizetésüket vették föl negyedévenként pontosan. Hónapokig
sztrájkoltak s azt követelték, hogy Bethlen és a kisgazda- és
polgári párt adjon nekik elégtételt. Sőt még többet is követeltek:
azt, hogy a választói törvényjavaslatot az ő szájuk-ize szerint
csinálják meg. A diktatura idejéből ragadt rájuk még, úgy lát-
szik, a diktálási kedv. Megmakacsolták magukat, hogy addig
be nem mennek a házba, míg követeléseiket a kormány és a Ház
többsége nem teljesíti. Persze a kormány és a többség, ahogyan
illik is, nem ijedt meg a sztrájkolóktól s visszautasította köve-
teléseiket. Meg is lett az eredménye, hogy gerincesen viselte magát
a kormány és a polgári többség. A szociálista-radikális urak
látva, hogy már a kutya se törődik velük s nélkülük még jobban
dolgozik a törvényhozás, a napokban földadták a sztrájkot s be-
sompolyogtak a parlamentbe. A hazafias polgárság ebből is
láthatja, hogy nem kell megjedni a vörös mumustól: beadja az
a derekát, ha erélyt és gerincet lát magával szemben.

*

A háború előtt ilyenkor szénagyűjtés és aratás
között minden évben össze szokott gyűlni a földművelő és gazda-
társadalom országos gazdagylására. Kecskemét, Parád, Siófok,
Kassa és Temesvár egy-egy állomása volt a hatalmasan erősödő
agrár-mozgalomnak. Meskó Pál népszerű alakja állt a rendezés
és toborzás élén. Hívó szavára a szövetségek, gazda- és föld-
műveskörök ezrei mozdultak meg s tízezerrel küldték a földművelő-
ket és gazdákat az agrárius országgyűlésre. Június elején már
jolyt a jelentkezés a nagygyűlésre, melyen találkozott Magyarország
egész agrár társadalma. S valljuk be, ezek az országos gazda-
nagygyűlések ébresztették öntudatra a magyar agrártábor. Ezek-
nek köszönhető, hogy agrárpárt, minő a kisgazda- és földműves-
párt többségben került be a parlamentbe. Mikor a nagygyűlésen
Darányi Ignác pátriárchiai szövege elhangzott, nagyobb és
kisebb gazdák tízezeinek lelkében hangzott vissza az agráriusok
összefogásának gondolata. Ezeket a seregszemléket vissza kell
állítani. A «Falu» Országos Földműveszövetség hivatása, hogy
kibontsa a zöld lobogót s évente egyszer legalább hatalmas ország-
gyűlésre hozza össze a földművelő Magyarország küldötteinek
tízezeit, ha kell százezernyi táborát. Meg kell tenni, hogy lássák
erőnket, akik a földművelő érdekeket lekicsinylik. Meg kell
tenni, azért is, mert nagy baj lenne, ha politikai sikereinkben
elbizakodva nem törődnénk azzal, hogy a merkantilista, szociálista
és gyáros érdekeltségek milyen elevenen dolgoznak a földművelők
érdekei ellen.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A Nemzetek Szövetsége, vagy amint általában röviden
nevezik a *Népszövetség*, június első felében Genfben fontos
tanácskozásra ül össze, amelyen többek között a magyar
ügyek is szerepelnek. Ezúttal az 1925—26. évi költségvetés,
az állami beruházási program, a hitelkérdés, a tisztviselői
létszámajavítás és fizetésrendezés, valamint a takarékosággal
kapcsolatos intézkedések kerülnek megvitatásra. Természe-
tesen ezekben az életbe vágó kérdésekben meghallgatásunk
nélkül neij határoznak, ezért

**Bethlen miniszterelnök és Bud pénzügyminiszter
szombaton Genfbe utaztak,**

hogy ott érdekeinket képviseljék. Velük ment *J. Smith*
népszövetségi főbiztos is, aki a Népszövetség részéről állandóan
Budapestten tartózkodik s egyrészt figyelemmel kíséri
a szanálási program végrehajtását, másrészt a pénzügyi mű-
veletek keresztülvitelénél segítséget nyújt a kormány számára
a külföldi államokkal s a külföldi pénzügyi piacokkal szemben.
Remélhető, hogy kormányfőriaik jó eredménnyel járnak s

**tárgyalásaik ismét előbbre viszik egy lépéssel a ma-
gyar nemzetet az ujjaépítés rögös útján.**

Bethlen és Bud genfi tartózkodása mintegy két hetet vesz
igénybe s ezalatt a miniszterelnököt Vass József népjóléti,
a pénzügyminisztert Walkó Lajos kereskedelemügyi minisz-
ter helyettesíti.

A nemzetgyűlésen a *választójogi javaslatot* nyolcórás ülés-
ekben tárgyalják s az általános vita befejeztével előrelát-
hatóan 12—14 nap alatt részleteiben is megszavazzák. Az
általános vita befejezése azért késik, mert

az üléseken most már résztvesznek az összes pártok,

tehát a szociálisták és Károlyi Mihály októbrista hívei is,
akik a passzivitással végleg megbuktak, vagyis a tértelenséget
fel kellett adniok s a közvélemény nyomása alatt bejöttek
ismét a Házba. Ezek a képviselők a háromnegyedévi elmaradást
azzal pótolják, hogy egytől-egyig felszólalnak a választó-
jogi javaslat vitájában, argumentálni azonban ahányan van-
nak, csak egyféleképpen tudnak. Mind az «általános titkos»
nótáját fujja, amire

**a többségi pártok szónokai az életből vett komoly
érvekkel adják meg a megfelelő választ.**

Ezen a héten *Rubinek István*, *Fáy Gyula*, *Dabasi
Halász Moric*, *Kuna P. András* mondtak tartalmas beszé-
det s arattak megérdemelt sikert a kisgazdapárt s minden
mérsékleten és hazafiasan gondolkozó politikus előtt. Ezekkel
a becüsletes megnyilatkozásokkal szemben nem lehet említés
nélkül hagyni a szociálisták vezetőjének, *Peidl Gyulának*
beszédét, amelyben

**Peidl ma is a kommunisták alapelveit, a köztulajdont
hirdette.**

A napokban tartotta beszámolóját *Urbanics Kálmán*,
a nagylaki választókerület nemzetgyűlési képviselője. A gyű-
lésen résztvett *Schndl Károly* földművelésügyi államtitkár
is és nagy beszédben fejtette ki

a keresztény erkölcsökön nyugvó népies agrárpolitika

irányát. A kisgazdapárt legutóbbi értekezletén szép ünne-
pesség keretében nyújtották át *dr. Barla Szabó József* és *dr. Éln
Kálmán* nemzetgyűlési képviselőknek az *egészségügyi jótaná-
csosi kivévezését*, amellyel a kormány a két orvos-honatyának
a közegészségügy terén kifejtett eredményes munkásságát
jutalmazta méltóképen.

+MEZŐGAZDASÁG+

Június havi mezőgazdasági teendők.

Irta: Fehér Zoltán.

A napokban egy városi társaságba keveredtem, hol az ifrósztat mellett megcsontosodott könyvmolyok azt vitatták, miszerint legjobb dolga a kisgazdának van, mert az a vetés s aratás munkáját leszámítva, csekély fáradsággal szerzi meg a mindennapi kenyerét — sőt még kalácsot is, hiszen tudvalevőleg legjobban él a birtokos, tejbene-vajban fűrődhetik. Ezeknek megmagyaráztam, hogy nem mind arany, ami fénylik és a jófalatért bizony keményen meg kell dolgozni a földművelőnek s sokszor kerül ürm — öröm helyett — a poharába, ha adókat s egyéb közterheket kell fizetni, ha elhull egy háziállata, ha jégverés vagy más csapás látogatja meg stb., kár éri, mely keresztülhúzza számadásait. Dolgozni pedig annyit kell a gazdának, mint senki másnak, mert az év nagy részében napi 16 órát tölt munkában, nem 8-at, mint az ipari munkás.

Mint hogy e becses lapok olvasói között is akadnak városi elemek s nem gazdasági pályán működő egyének, alábbiakban elmondom, hogy pl. június hónapban milyen munkákat végez a gazdaember, ha egyáltalában boldogulni akar. De szerény véleményem szerint azért sem árt a munkálatok felsorolása, mert az új gazdatársaknak ez emlékeztetőül szolgálhat s ezek is el tudhatják mondani — ha kereskedők vagy mesteremberek stb. másfoglalkozásuk közé kerülnek — hogy a gazda úgynevezett gyöngyölete nem valami nagyon irigylendő. De szőljünk a tárgyhoz.

Júniusban is, épen úgy, mint máskor, korán kel a gazda; már hajnal előtti 3 órákor elhagyja a vackát, hogy háziállatait ellássa, megtakarítsa, megetesse, megitassa; megfejeje a teheneket, megszojtassa a borjúkat, csikókat stb., rendbe hozza az istállókat s azután kiterelje a közlegelőre mindazon lábas jöszágot, mely ott talál napközi otthont s ételmezt, hol a természetes füvelő zöldel. Ahol nincs községy vagy közbirtokossági, szóval közöselgelő, ott — ha ugyan van ilyen is — a saját külön legelőjére hajtja gazduram legifjabb családtagja vagy cselédje az állatállományt. Azután vállára veszi a kaszát, nadrágszíjába akasztja a kaszakövet tartalmazó tokmányt s kiballag a rétre, hogy a már érett (szénának való) fűvet lekaszálja, mert túlérni hagyni nem szabad a füveket, különben törekenyek lesznek, kemények, szárazak, olyanok, mint a szalma s tápértékük alig marad egy kevés.

Mikor végezt a kaszálással, ami esetleg — ha több a réte — több napot is igénybe vesz, akkor a renden levő szénát kell szárítani, azaz forgatni, sőt ha vastag a rend, még szét is teregetni, aztán összehárítani, villával, gereblyével

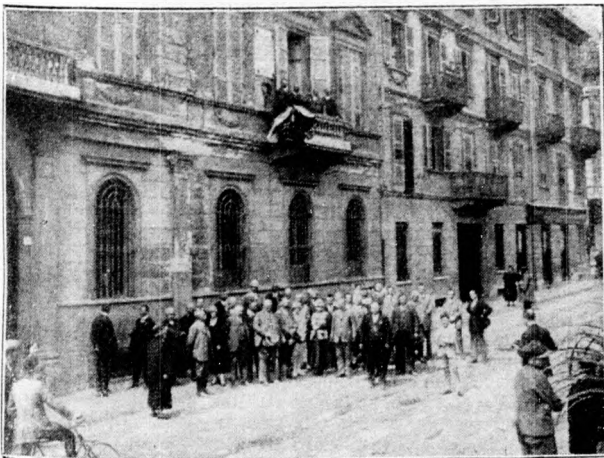
Az olasz földművelésügyi miniszter fogadja a Faluszövetség tanulmányútjának résztvevőit.

kisebb petrencékbe helyezni, majd nagyobb boglyákba tenni, hogy a nap heve és a szél szárító ereje behatása folytán a kifogástalan minőségű széna betakarítható legyen. Persze e munkák mellett is haza kell menni napszálltakor s újból ellátni a barmokat, sertéseket stb., mert kérdés, vajjon elég eleséget nyújtott-e már ilyenkor bizony sokszor sovány, kiszűt, kiaszott legelő s nem kell-e valami zöldtakarmánnyal pótolni az élelemhiányt? Természetes, hogy a zöldséget is elő kell készíteni, kaszálni, talán meg is szecskázni, száraz szalmával vagy polyvával keverni stb.

Mikor pedig már szín alá (vagy kazalba) került az új széna, a tére való jó takarmány, akkor a vetett szélas élelmi szerek jutnak vágás alá, mert hiszen tudvalevőleg Csonka-Magyarországon édes kevés olyan gazda van, ki a természetes réteje hozadékával kieleltetheti egész állatállományát. Kell bizony erre pótlék is. Ilyen a here, a baltacím, a lucerna, a takarmányköles, a muhar, a hajdina, tök, cirók, a csillagfűrt, nyúlzapuka, zabosbükköny, a fehérmustár, a csibeher stb. stb., amiket vidékenként vetni szoktak. Tehát ezeknek a kaszálása, szárítása, gyűjtése, fuvarozása és eltárolása szintén június havába esik, mert hiszen tudvalevő dolog, hogy mindezzel a munkával végezni kell a földművelőnek mielőtt az aratás kezdetét veszi; már pedig az őszi takarmányárpa június 20-ika után szokott érni, a rozs Péter és Pál körül szinte vágható s ha repcája is van a gazdánknak, akkor már június első felében is akad iratni valója. Mindezeket fontolóra véve, bizony naponta késő estig akad tennivalója a gazdának s háznépének és örülhetnek, ha este 9-kor ágyba juthatnak. Hogyha már most evési időre 2 órát számítunk, akkor kitűnik, miszerint munkaidő 16 óra s alvásra csak 6 óra marad. Csupán vásár- és ünnepnapon pihentethetik hosszabb ideig fáradt tagjaikat; de akkor sem mindig, mert ha rendellenes az időjárás, ha hirtelen érik az élet, ha a csapadékok megzavarják a szénamunkát stb., akkor a gazda elkövetkezik papjához, meg a jegyzőhöz s megkéri őket, hogy engedjék meg, miszerint vasárnapon is arathasson, kaszálhasson, gyűjthesse, mert másként nem tud végezni teendőivel s ebből óriási és helyre pótolhatatlan kár származnék, mit a hatóságok sem óhajtanak.

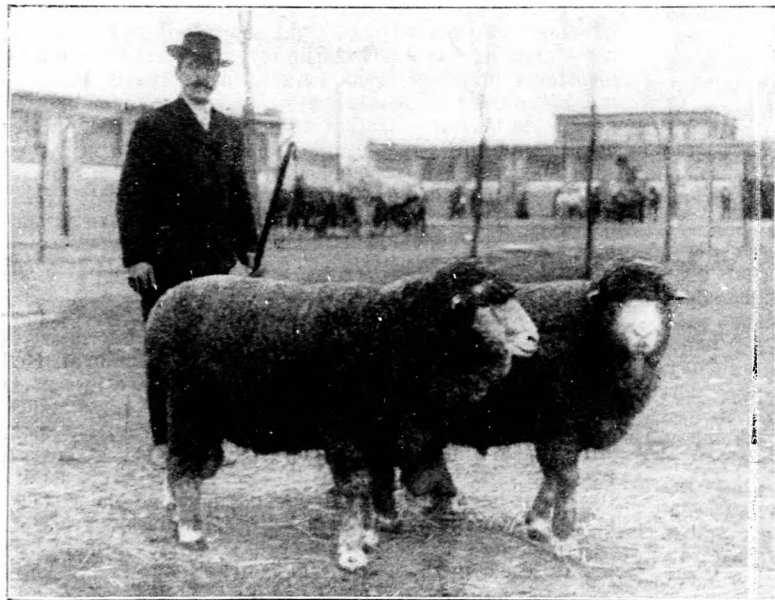
Boldogult szerkesztő koromban, mikor még sokat utazgattam Nagymagyarországon, bizony júniusban igen gyakran láttam — kivált csapadékos esztendőkből — kaszáló embereket a mezőn vasárnapon és ünnepeken is.

Ellenvetésül hallom, mikor mondják, hogy nincs mind egyik gazdának annyi takarmányféléje, hogy 22—24 munkanapot tölthessen velük, igazuk van s ezt sem tagadhatni, hogy esős napokon vagy a csapadékok követésén is, szünetel a szénamunka. De a gazdának ilyenkor is vannak sürgős teendők, mert hiszen gyarapodnak már a kapásnövények s minden percet melyet elrabolhat a szénatakarodástól, kapával felfegyverkezve ott görnyed kapásai között, mert találja a répapéléket, a burgonyát, kukoricát, ló- és egyéb bat: (paszulyt), cikóriát,

A Faluszövetség olasz tanulmányútjának résztvevői megkoszorúzzák a Kossuth Lajos turini házában levő emléktáblát.

napraforgót, seprűcirókot, magrépát, tököt, dinnyét, paradicsomot, paprikát s egyebeket. Hiszen, kivált ha laza (homokos) a talaja, már közvetlen eső után is bele eresztheti a földbe a kapát, hogy a gyom ne verje fel veteményeit. Burgonyát, magrépát, napraforgót még töltegetni is kell. Hogyha pedig a mezőn nem bírna dolgozni az időjárás miatt, akkor otthon akad tennivalója az állatok körül — a juhnyírást is mostanában kell megejteni, többek között. — A magtárt is rendbe kell hozni, kitakarítani alaposan az új gabonák s magvak befogadására, nehogy a zsiszik befészkelje oda magát. A boglya, kazal, rakvány, takarmánysavanyító verem s egyéb tároló helyiségek és a kévésgabona-osztagok helyét is el kell előre készíteni, a betakarított takarmánykazlakat is meg kell vizsgálni s a hiányosan fedetteket gondosan betakarni. Fonjunk kéveköteket is zsúpból, hosszú rozs- vagy búzaszalmából, hogy legyen elégséges az árpára (néha búzára is), meg utóbb a kölesre, muharra, bab- és borsófélékre, kukoricára stb. Júniusban még el kell vetni a csalamádékukoricá 2-ik és 3-ik részletét is, azután meg — ha van hozzávaló jó trágyaerőben lévő földünk — még második veteményt is helyezhetünk a takarmánytarlókba, pl. tarlórépa, csalamádé, hajdina, csibehur,

Nemesített hazai fésűs kosok az egri főkáptalan törzsnájából.

f. mustár stb., vagy csemegekukoricát is. Ki ugart tart, azt most fel kell szántani; aki pedig a repcét friss trágyázásba veti, az (ha van ráérő ideje s elég istállótrágyája) közbe-közbe kihordhatja a trágyát, elteregetheti és mindjárt alá is szánthatja, nehogy a légenyelvek elpárolgjanak.

Szülőben, pincében, kertben, gyümölcsösben, méhesben szinte akad munka, ha a fent elősoroltak közül nem volna már végzendő.

Csak az a gazda boldogul manapság, ki megfeszített erővel dolgozik.

Anyarozsnaak, vagy varjúkőrömmek nevezik azokat a nagy, kemény, kívülről sötétibolya, belül fehér porcellánszerű testeket gombaképződményeket, melyek az érett gabona vagy füvek kalászaiban, bugáiban találhatók s a rendes szemek helyét elfoglalják. Tehát nemcsak a rozson található, hanem azon a leggyakoribb. Ezért inkább a varjúkőröm elnevezés helyesebb volna. Ezek az anyarozsnaak nevezett gombatestek aratáskor a kalászról könnyen leválnak, kihullanak a földre s a talaj közé keverednek vagy pedig a learatott gabonával betakarítottatnak s a vetés alkalmával kerülnek a szántóföldre. Itt a földben hosszabb ideig nyugalomban maradnak s tavasszal fejlődnek tovább, spórákat képeznek, miket a rovarok, a szél elhordanak s ha ezek a virág termőjére kerülnek ott kicsiráznak, megtamadják a termőt, mely színét veszti, rancos lesz.

A beteg bibe egy édes ízű halványárga anyagot, az ú. n. mézhar-
matot választ ki. Ezt a rovarok igen szeretik s amint ezzel táplálkoznak szertehordják a gombának a termőben keletkező, szaporodó sejtjeit s így az elterjedését nagyban előmozdítják. Az anyarozs mérges hatású úgy az emberekre, mint az állatokra és jelentős gyógyszeranyag. Az anyarozs lisztből készült kenyér vöröses violaszínű és evése súlyos betegségi tüneteket okozhat: önkívület, görcsök, bétulás. Ha a vemhes állatok olyan szénát esznek, melyben anyarozs van, elvetélnék, mert különösen az anyaméhre van nagy hatása (azt görcsös összehúzódsárra ingerli), a gyógyászatban az állatoknál nehéz szülés ellen is használják. Mindeztért törekednünk kell, hogy termésünk anyarozsmentes legyen. Ezt elérjük ha: 1. aratás előtt az anyarozsokat megszedjük. Ezt azért is érdemes megtenni, mert gyógyszerárban drágán megveszik s így a tisztítás költségei bőven megtérülnek. 2. A vetőmagot jól megrostáljuk, megtrüörözzük, hogy anyarozs vetéskor ne kerülhessen a talajba. 3. Összel a tarlót jól mélyen aláforgatjuk, hogy az anyarozs a mélybe kerülve elpusztuljon. 4. Virágzáskor a közelben levő vad füveket kaszáljuk le, mert az anyarozs ezeken is él. 5. Az anyarozs törmelékét a vetőmagban 32%-os chlorkáli oldattal való csávázással megsemmisítjük. *Urbányi Jenő.*

A ragadozó madarak irtása többféleképpen történik. Itt egy igen érdekes irtási módot mondunk el. A legelvezetesebb irtási mód a ragadozókra való vadászás. Azonban sokszor, mikor a gazda ráérne, nem jön ragadozó madár a puskája csöve elé. Tehát úgy kell segíteni, hogy a ragadozó madarat oda csalja s lesből löjje le. A csalogatásra igen alkalmas az uhu, vagy buhu nevű bagoly. Ez könnyen fogható és hamarosan megszelídíthető. Nagy előnye ennek a bagolynak, hogy az összes ragadozók igen gyűlölik s ahol csak szeret éjthezik, azonnal megtámadják. A szelídített uhuval való ragadozó madarakra vadászásnak egyik módja szerint készítünk egy T alakú faállványt. Lehetőleg ág-fából készítsük, mert ez nem kelt gyanút a ragadozóban. Erre, az így elkészített állványra helyezük az uhut, amely ott nyugodtan fog megülni. Az uhu egyik lábát pedig az állványhoz kötjük. Nemsokára megjelenik a sas, vércse vagy egyéb ragadozó, hogy az uhura támadjon. A ragadozót azután lesből le lehet löni. A másik mód szerint a szelídített uhut felelesztjük. Előbb azonban kivágunk néhányat az evezőtollai közül, hogy ne repülhessen messzire. Nem telik bele sok idő s megjelenik valami ragadozó madár, amelyet lesből könnyen elejthetünk. Természetesen mindig vigyázzunk, hogy ne az uhut löjjük le.

Szarvatlan és nagytestű hazai fésűs kosok.

(Képpel.) Hazai fésűs juhállományunk főleg abból a szempontból szorul javításra, hogy gyapjának fűrthosszúsága nagyobb legyen és nagyobb testet növezzsen. A cél elérése érdekében sok helyen a hűsmerinóval való keresztezést vették igénybe, melynek hatására a kosoknál is eltűnt (a különben is felesleges) szarv. A keresztezés természetesen

csak szakavatott kézben vezet a kívánt célhoz. Ügyelni kell arra, hogy a hűsmerino a gyapjút el ne durvítsa, lazává ne tegye és hogy az ivadékokban visszaütesek ne jelentkezzenek. Ilyen sikerült tenyésztési eredményeket ért el az egri főkáptalan juhászata, melyből két szép szarvatlan, nemesített hazai fésűs kos mutatunk be.

A burgonya műtrágyázása. Különös figyelmet érdemel a szegegyebb néposztály legáltalánosabb kenyérfőltő eledeleinek, a burgonyának a műtrágyázása, miután a burgonya műtrágyázás által igen magas terméstartalommal szokott fizetni. Jó termés érnek el kat. holdanként 150—200 kg. szuperfoszfátot, 75—100 kg. káli-sót és 70—100 kg. kén-savas ammoniákat, vagy 60—80 kg. chil-salétrom elszórásával. Egy ilyen közepes trágyázás ma annyiba kerül, mint 4 q rózsaburgonya, vagy 8 q fehérburgonyának az ára. Ezzel szemben több kísérlet szerint csak egyedül a szuperfoszfát után 7—8 q terméstartalom mutatkozik és ha szuperfoszfát mellett még káli-t is használunk, mely különös fontos tápanyak a burgonyának, akkor átlag 25—30 q terméstartalom számíthatunk, de gyakran minő a három műtrágya együttes alkalmazásával 50—70 q terméstartalom is értek már el. Itt tehát a műtrágyák használatával elért terméstartalomban nemcsak a műtrágya ára és ezzel együtt járó szállítási és egyéb költségek térültek meg, hanem ezenfelül igen nagy tiszta haszonra is tett szert a gazda. Tehát látható, hogy nem helyesen cselekszenek azok a gazdák, akik a műtrágyáért kiadandó összeggel takarékoskodnak és legalább kísérletképpen nem szórnak a burgonyaföldükön műtrágyát, mert az az összeg, amit a műtrágyáért kell fizetni, nem kiadás, hanem a legjobb befektetés, amely magas nyereséget hoz.

OLVASÓINKHOZ!

Június hó 15-én új előfizetést nyitunk, aki tehát szíven viseli a kisgazda-, földműves- és kisiparostársadalom, valamint a saját érdekét, aki a vasárnapját nemcsak kellemessé, hanem tanulságossá és hasznossá akarja tenni, az fizessen elő a „Vasárnap”-ra.

A „Vasárnap” legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

A „Vasárnap” a legolcsóbb hetilap, mert félévi előfizetés mellett csak 1192 K-ba kerül egy példány, s mindazoknak, akik hetilapunkra egy évre előfizetnek, ingyen küldünk egy díszes kiállítású, gazdag tartalmú, 1925. évre szóló naptárt.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

negyedévre	16.000 K
félévre	31.000 K
egész évre	62.000 K

A „Vasárnap” kiadóhivatala
Budapest, VI., O-utca 10. szám

Felkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése június hó 14-én eszár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lap felhasználásával megújítani szíveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

TANÁCSADÓ

Kérdés. *Hogy lehet adózni üzleti könyvek alapján? (K. Pál.)* — **Felelet.** A könyvvezetésre nézve a jövedelemadóra vonatkozó rendelkezések úgy intézkednek, hogyha az adózó szabályszerű kereskedelmi vagy gazdasági könyveket vezet és üzeme, üzlete vagy gazdasága jövedelmét hiteles mérleg és nyereség-veszteség számla bemutatásával bizonyítja, amennyiben a gazdasági év a naptári évvel nem azonos, az adót, az adóívet megelőző naptári évben lezárt gazdasági év eredménye alapján kell kivetni. Az adózó, aki gazdasági évét szeptember 30. előtt zárja le, az adózás céljaira a naptári év végével köteles mérleget készíteni és az adóívet megelőző naptári év adóköteles jövedelme alapján adózni. Ha az adózó nyereséget és veszteséget számla alapján kíván adózni, a nyereség és veszteség számlát és a vagyonmérleget, valamint a leltárt a bevalláshoz köteles csatolni. Ha a könyvek szerinti jövedelem nem lenne arányos és megfelelő, a pénzügyi hatóság jogosult és adózó kívánságára köteles a könyveknek szakértő útján való megvizsgálását elrendelni. Ha az adózó nem vezet rendszeresen könyveket, vallomását akkor is el lehet fogadni, ha részletesen kimutatja, hogy a földbirtok termése miből mennyi volt és mennyi volt bevétel a mellékhaszon vételéből (állattenyésztés, hizlalás, tehenészet, méhészet, apró marha, tojás stb. eladásából). Ha az adózó nem ad részletes bevallást vagy az nem fogadható el, akkor az adózó jövedelmét becslés útján állapítják meg.

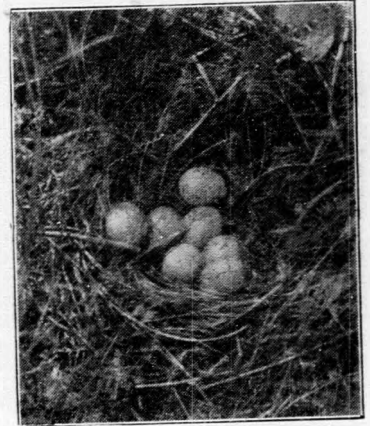
Kérdés. *A Kebab nevű, sertésbélféreg elleni orvosságot hol lehet megrendelni? (M. I.)* — **Felelet.** A Kebabt a Chinoi-gyár készíti Ujpesten. Egyegyed kilogramm Kebab tizennyolc darab nyolc kilogrammos vagy hat darab tizenöt kilogrammos vagy kilenc darab tizenöt kilogrammnál súlyosabb malaának elegendő. Egy kilogramm ára negyvenezer korona. Megrendelésnél az állatok testsúlya közlendő.

Kérdés. *Fekete földbe helyes-e a zöld trágyázás? (3569. számú előfizető.)* — **Felelet.** Ha földje fekete, akkor jobb lesz mellőzni a zöldtrágyát s inkább foszfor, valamint káli trágyákat kipróbálni rajta. A zöldtrágya homokra való. A szállítási szerződésről legegyszerűbben az állomásfőnöktől nyerhet fölvilágosítást.

Kérdés. *Szőlőmoly ellen mivel védekezhetek? (P. J.)*

Felelet. A szőlőmoly ellen legjobb a nagyon mérges schweinfurti zöldet megelőzni. Nagyon jó védekezésmódok a következők:

1. Permetezzük a molyos fürtöket dohányfűzettel; vegyünk e célra 1-5 kg. dohánymérget (kénsavas nikotin), 1-5 kg. kenőszappant (fekete káliszappan) és ezeket keverjük száz liter vízhez. 2. A szőlőmolynek évenként két ivadéka van: május közepétől június közepéig röpköd az első, augusztus közepétől szeptember közepéig a második. Az első ivadékok hernyója a virágzó fürtökben pókhalós szövedékben lakik és rág, a második a fiatal bogókban pusztít. A molyok röpködési idejében állítsunk föl molyfogó olajmécsecs lámpákat, amelyeket széles tányér középre helyezünk, a tányérba vizet töltünk. Esténként temérdek moly repül a világosság felé és belevágódik a vízbe, amelyet ajánlatos kevés petróleummal keverni, amely a víz színén úszik és ez biztosabban megöli a molyokat. 3. Tél folyamán a töke repedezett kérgét simára kell tisztogatni, mivel idehúzódtak a második ivadéku hernyók bábjai a hulladékok pedig mélyen ássuk el vagy tüzeljük el. Mivel e bábok a karók repedéseibe is húzódnak, azért a karókat tavasz előtt agyagpeppel kell bemázolni vagy pedig egyenként tüzlángon keresztül huzatni, hogy az élő bábok megpörköltessenek.

Fácántojások Mezőhegyesen.

Üzenet a könyvrendelőknek. Schandl: Szarvasmarhatenyésztés 35.000 K, Gothard: A cséplőgépek és azok szerkezete 38.000 K, Gyárfás: A szántóföld helyes művelése 32.400 K, Fehér: Takarmánynövények termesztése 24.000 K, Bittera: A kukorica 38.000 K, Bittera: Szerves trágyák 31.000 K, Horn: Gyümölcsstermelés 59.000 K, Ignác: Méhészeti kiskáté 24.000 K, Ignác: Méhészet 38.000 K, Illés: A cirok, köles, repce, mák term. 10.000 K, Illés: Nyúl- és kecsketenyésztés 35.200 K, Kovácsy: Juhtenyésztés 45.000 K, Mócsy: Lótenyésztés 31.000 K, Prack: A kisbirtok helyes berendezése és kezelése 31.000 K, Rerrich: Kertes ház 45.000 K, Eperjessy: A csiperkegomba (sampion) 18.400 K, Winkler: Házinyúltenyésztés 18.400 K, Pohárköszöntők 45.000 K, Szívek tolmácsa 45.000 K, Társalgó 66.000 K, Kiskertész 66.000 K, Wittben: A hűsértlenyésztés 18.400 K, Cserháti: Istállótrágya 18.400 K, Hrebly: Baromfitenyésztés 26.800 K, Grabner: Gabonafélék termesztése 18.400 K, Lukács: Első segélynyújtás az állatok megbetegedésénél 26.800 K, Ujhelyi: Tejgazdaság dióhéjban 26.800 K, Czapary: Zöldégetermesztés 31.000 K, Végh: Bolgárkertészet 26.800 K, Molnár: Gyakorlati gyümölcstermelés 26.800 K, Csuri-Buthy: Lokomobil 45.000 K, Ipari vegyesüzem 52.000 K, Piros bugyelláris, Tótleány, Amit az erdő mesél, A bor, Rang és mód, A cigány, Sárga csikó, Falu rossza, Gyimesi vadvirág, Jó párthie, Felhő Klári, Szökött katona, A vörös sapka, Anyaföld, Tunikás leányok, Kis madaram című színművek egyenként 26.000 K-ért megrendelhetők kiadóhivatalunkban, bérmentes küldéssel, az összeg előzetes beküldése ellenében.

Az „UJ BARÁZDA”

a falvak egyetlen napilapja.

HOFHERR-SCHRANTZ-
CLAYTON-SHUTTLEWORTH R.T.

20 lóerős traktor

Budapest, Vilmos császár-út 57.

Kérjen árajánlatot!

A „Vasárnap“ negyedik pályázatának eredménye.

1. Kérdés feljötték számára.

Melyik találmányt tartja az emberiségre nézve leghasznosabbnak?

Beérkezett 135 darab pályamunka. A pályázat általános eredménye igen sikerült. A pályázók valamennyien helyesen fogták föl a kérdést és olyan találmányokat jelöltek meg, amelyek az egész emberiség fejlődését szolgálják. A kiválasztott találmány jelentőségét találó megjegyzésekkel méltatják a munkák. Számszerint legtöbben a *könyvnyomatást* (írás-olvasás, abc, papírgyártás, sajtó) jelölték meg az emberiségre nézve leghasznosabb találmánynak. Közvetlen utána következnek az *eke*, majd sorrendben a *gőzgép*, az orvosi fölfedezések, a vasút, a vas használatba vétele, a villamosság, a gazdasági eszközök (cséplőgép, sorvetőgép stb.), a gyufa, a rádió, a malom, a telefon, táviró, a kalapács, a fémből készült pénz alkalmazása, a tengelyes kocsi, a szövőgép, a kerék, a tűzfecskendő, a gabonafélek nemesítése, a kapa, a varrógép, az óra, a mérnöki tudomány stb. Ebből a száraz fölsorolásból is kiviláglik, hogy a pályázók helyes irányban keresték a választ a fölött kérdésre. A legjobb munka kiválasztása igen nehéz feladatot rótt a bíráló-bizottságra, amelyben sok a sikerült munka és ezek majdnem azonos értékűek. Végre hosszas és lelkiismeretes mérlegelés után a bizottság úgy döntött, hogy

Pető Kálmán nagyradai földmives munkáját jutalmazza.

Rajta kívül pedig *dicséretben* részesíti: *Szűj Bálint* (Nagyigmánd), *Csöme I. Sándor* (Szaporca), *Dobi Ilonka* (Sarkad), ifjú *Szűcs Bálint* (Tiszabura), *Györke Lajos* (Sempháza), *Beresnyák István* (Szendrő), *Nagyvítók József* (Csongrád), *Flink György* (Budapest), *Matics István* (Somogyvár) és *Dobi Erzsébet* (Sarkad) pályamunkáit.

2. Kérdés feljötték számára.

A magyar nemzet történetében melyik eseményt tartja legszebbnek és miért?

Beérkezett 126 darab pályamunka. A pályázók legnagyobb része nem értette meg a kérdést. Eseményt kellett volna kiválasztani, ehelyett korszakokat, tehát eseménysorozatokat jelöltek meg. Egész csomó pályázó felelt így: „Legszebbnek tartom Szent István korát”. Helyesen Szent István korának egyetlen kimagasló eseményével kellett volna foglalkozni. Ez volt az egyik hiba. A másik az, hogy a pályázók igen nagy része alig oltalta meg, hogy miért választotta a megjelölt eseményt, miért tartja legszebbnek. Ezt úgy látszik — reánk bízták. Akadt azért mégis szép számmal olyan munka, amely nemcsak megfelelt a föltételeknek, de kitűnően oldotta meg a feladatot. Ami már most a kiválasztott történeti eseményeket illeti, legtöbben az 1848-49-iki *szabadságharc eseményeit* (Petőfi szereplését, a jobbagság felszabadítását, Kossuth működését, a szabadságharc dicsőséges napjait) találták olyannak, mely megragadta őket. Sorrendben ezután legtöbben *Szent István uralkodását* és a kereszténység fölvetelét jelölték meg. Ezután következnek: Horthy Miklós bevonulása (eskü a Vérmezőre), a kommunizmus letörése, a nemzeti hadsereg megalakulása), Árpád kora (honfoglalás, vérszerződés), Mátyás uralkodása (királyválasztása a Duna jegén, a cseh Holubár fölött vívott diadala), Eger védelme, Kemény Simon hősi önfeláldozása, Nagy Lajos kora (kiment egy fuldokló katonát a megduzzadt folyóból), Zrínyi Miklós szigetvári kirohanása, az ország fölajánlása a boldogságos Szűznek (Szent István), Széchenyi István megalapítja a Tudományos Akadémiát, III. Béla vesszőléd átmegegy Endre táborába, Szapáry Péter nemeslelkűsége Hamza béggel szemben, a protestáns vallás fölvetele, Imre király egyedül átmegy az ellenség táborába és az erdélyi fejedelmek kora. Csupán két pályázó akadt, akik a legszebb eseménynek tartják a magyarság helytállását a világháborúban. A bíráló-bizottság valamennyi munka közül legjobbnak találta:

Boján László kúnmadarasi földmives pályázatát.

Ezenkívül *dicséretben* részesültek: *Hangonyi János* (Felsőhangony), *Gosztonyi János* (Völcséj), *Szalai Józsefné* (Alsók), *Sasecz András* (Nyiregyháza), *Albert József* (Szentjakabfa), *Mezei Erzsébet* (Alsók), *Korözs Istvánné* (Alsóhangony), *Csider Ferenc* (Répcesemere), *Józsa Lajos* (Tiszaderzs), *Szűj Bálint* (Nagyigmánd), *Misch Ilona* (Dunaadony), *Baráth János* (Belvárd) és *Tökés László* (Tiszaluc) munkáit.

3. Kérdés feljötték számára.

Milyen közcélokra áldozna, ha milliárdok állanának rendelkezésére?

Beérkezett 130 darab pályamunka. Meg kell állapítanunk, hogy ez a pályázat sikerült a legjobban. A pályázók túlnyomó része elsősorban iskolákra áldozna, amelyekben ingyenesen ki-

vánnak oktattatni a szegény gyermekeket, nagy súlyt vetnének a tehetségesek kiválasztására és a nevelést vallásérkölségi alapra fektetnék. Ezután legtöbben kórházakra s a néppusztító betegségek leküzdésére kívánnák fordítani vagyonukat. Hasonlóan népszerű kívánság rokkant-otthonok létesítése, amelyek befogadnák a harctéri rokkantok kívül a munkaképteleneket, özvegyeket, árvákat is s azoknak jóléti és kulturális szükségleteit a legkötelesebben kielégítendő. Mint az alább közlendő szemelvények is tanúsítják, nincs olyan panaszos ügyeja magyar életnek, amelyre a pályázók ne gondoltak volna. A hasznos és nemes emberbaráti és nemzeti föladatak egész tömegegét tárják föl olvasóink s minden egyes levél az emberszeretet és a tisztá erkölcsi érzék bizonyossága. A pályadíj odaitélésénél nemcsak azt néztük, hogy a kijelölt célok szépek és hasznosak-e, hiszen valamennyi az, hanem különösen a képzeletbeli adományok kiosztásánál érfényesült észszerűséget, gondosságot és a program-szerűséget ívettük figyelembe. Röviden, azt vizsgáltuk, hogy a pályázók átgondolta-e jól a dolgot és valóban úgy intézkedik-e, mint az szokott, aki csakugyan a maga vagyona fölött rendelkezik és elsősorban természetesen a hozzá legközelebb eső közérdekű föladatakra gondol. Ebből a szempontból a legjobbnak

Csöme I. Sándor földmives munkáját ítéltük.

Dicséretben részesültek: *Albert József* 19 éves gazdafiú (Szentjakabfa), azzal a tervezetével, hogyan nevelne mintagazdákat a kiscsajdák fiaiból. — *Asztalos Juliska* háztartásbeli (Feldebrő, Hevess), a segélyezések gondos és okos föltesztéséért. — *Ágók István* 25 éves fényképész (Földeák), az Árvák és Aggok Intézetéről, továbbá a Szent István Egyesületekről kidolgozott tervezetért. — *Hangonyi János* 25 éves kömüvessegéd (Felsőhangony, Gómörm.), a nyomorgó és hajléktalan családok helyzetének mélyérzésű eseteléséért. — *Bognár László* 25 éves földmives (Kunszentmiklós), aki igen szép tervet készített a milliárdok föltesztéséről, de a legszebb az benne, hogy magának csak tíz-tizenöt holdacska földet kívánna megtartani. — Ifjú *Horváth V. Miklós* 23 éves földmives (Jászapáti), a segélyezés kitűnő föltesztéséért. Ez a munka az első díjra is komoly jelölt volt. — *Valyó Mariska* háztartásbeli (Kondoros), rokkant-otthon tervezetért. — *Kamu Péter* (Szaporca), nemzetvédő tervezetért s azért a nemesen hazafias szellemért, amely dolgozatát áthatja. — *Keresztes Ferenc* 23 éves (Alsónyék, Tolna-megye), falusi gyermekek nevelésére vonatkozó tervezetért. — *Martin András* 35 éves földmives (Budakeszi), a népies gazdálkodás színvonalának emeléséről adott tervezetért. — *Nagy Lajos* 27 éves kisbirtokos (Bajt, Biharm.), irodalmilag is helytálló, szép dolgozatát alkalmaslag közölni fogjuk. — *Dr. Erős János* főorvos kitűnő dolgozatát közölni fogjuk. — *Pető Kálmán* 29 éves földmives (Nagyrada), minden tekintetben figyelemre-méltó levélét szintén közlésre tartjuk méltónak.

A fölteszteltokan kívül meg kell még emlékeznünk azokról, akik a legkülönbözőbb ötleteket vetettek föl.

Takács Julia (Felsőgalla), a következő kedves verset írja:

A sok milliárdot, mind-mind elosztanám,
A búsát, szomorút mind megvigasztalnám.
Ápdaltam, anyátlant, hajlékhoz juttattam,
A sápadt arcokra rósát festeném.

Hogy mi mindenre gondoltak pályázóink, azt a következő levelek összefoglalása mutatja:

Somogyi Bálintné (Papkeszi), Gyermeknek nevelése. — *Konyári Antal* (Halász), Keresztényi sajtó és Hangya Szövetkezetek támogatása. — *Hagyó József* (Pákoz), Nemzetvédelem. — *Farkas Károly* földmives (Sajónémeti), Munkanélküliség orvoslása. *Rajó József* földmives, Közkertárok építése. — *Györke Lajos* földmives (Sempháza), A Hangya alaptökejének fejlesztése. — *Szekeres András* földmives (Kondoros), A földrendés áldozatainak föltesztése. *Kardos Jenő* földmives, KF-fizetné a külföldi kölesönt. — *Csala János* földmives (Cegléd), Árva- és lencséházak. Fertőző betegségek elleni küzdelem. — *Kardos János* bérsgazda (Püspökládány), és *Berez János*, Szegények gyámoltása, de csak a vallásos és kötelességüket teljesítő embereket segítenék. — *Kotsis Sándor* gazda (Nagygeresd), Süketek, vakok, némák gyámoltása. — Ifjú *Ekker János* földmives (Halászi), Lakásinség orvoslása. — *Dóri József* keresk. (Szabadszállás), Irodalmi társaságok. — *Beresnyák István* földmives (Szendrő), Népházak, olvasóköri, könyvtárak. — *Szalmás Antal* bíró (Mezőtárkány), Gyermekvédelem. — *Szűj Bálint* gazda, nemzetgyűlési képviselő, Falusi iskolák. Falusi kórházak. — *Bottlik Imre* földmives, Cserkész- és leventegyűlések. — *Szelezky Bálint* gazda (Jászkarajenő), Duna-Tisza csa torna megépítése. — *Simon Gyula* földmives (Tét), Fölöslege

tisztviselők végkielégítése. — *Német Gyula* keresk. (Barcs), Ipar-telepek létesítése, ingyen képzés. — Ifjú *Flórizs Károly* napszámós (Vitka), Templomok, ingyenes földmives iskolák létesítése. — *Sándor Mihály* borbély, Falusi nép nevelése. — *Baranyi Imre* földmives (Magyarjakabfa) és *Péter János* földmives, Árva gyermekek gyámolítása. — *Vitéz Hasáb József* (Szigetvár), Rökkantotthon. Iparfejlesztés. — Ifjú *Rencsisovszky István* földmives és *József* földmives (Debréte), Egyházak segélyezése. Falu fejlesztés. — *Kérény Juliska* (Gelej), A maga faluját fejleszténi ki, mintaközséggé. — *Gálicz Gyula*, Kisdédóvoda. — *Hajgató Kálmán* (Kaposvár), Nemzeti hadsereg fönntartása. — *Bocsor Mariska* (Tengőd), Elmebajosok, vakok gyámolítása. — *Gosztonyi János* földmives (Völcséj), Népnevelés. — *Lökös Sámuel* kisbirtokos (Héth) és *Szakács Gyula* földmives (Pázmándfalu), Megvenné az elszakított területeket. — *Nagy Károly* földmives (Királyszentistván), Jó újságot a népnek. — *Pető Kálmán* földmives (Nagyrada), Kiszagda hitel fejlesztése. — *Nagy Lajos* kisbirtokos (Bajt), Keresztény nemzeti alap megteremtése. — *Mártin András* földmives (Budakeszi), Mezőrendészeti gazdaiskola létesítése. — *Sáska Balázsné* (Kunmadaras), Tüdőbeteg gyermekek megmentése. — *Berikai Bálint* földmives (Ladány), Kifizeté a hadisarcot. — Ifjú *Zsebök József* földmives (Dunaföldvár), Takarékmagtárak, községi népkönyvtárak létesítése. — *Guzsvány Mihály* földmives, Vasúthálózat kiépítése. — *Nagy Kálmán* földmives (Hajdubagos), Állami szövetlelep létesítése. — *Jenei Mátyás* Tejcarnok szegény anyák számára. — *Id. Szikszay Sándor* kisbirtokos, Nemzeti hadsereg. — *Papp Vendel* földmives, Fölépítetté a «*Vasárnap*» házat. — Ifjú *Nagy Ferenc* földmives (Bisse), Kultúrház minden községben. — *Mezey Erzsébet* földmives leány (Alsók), Székely testvérek nyomorának enyhítése. — *Bognár László* földmives (Kunszentmiklós), Alföldi csatorna. Gyermekvédő liga. — *Szabó József* kisiparos (Rábatamási), Falu-fejlesztés. — *Takács Imre* földmives (Söréd), Termelés fokozása, falvakat járó oktatókkal. — *Dobi Ilona* (Sarkad), Testnevelés. — *Király Lajos* órász (Sárbogárd), Utak kikövezése, villamosvilágítás. — *Nagy Dezső* földmives (Nagyszokoly), A «*Faluszövetség*» támogatása. Népszállók, kultúrházak. Sok gyermekes családok segítése. — *Siposs Gerő* kisbirtokos (Nyirbátor), Hadirökkantak és özvegyek építkezési és felszerelési segélye. Az állam terének könnyítése. — *Sipos Károly* kisbirtokos (Csőr), Gyermekhalandóság csökkentése. A lefordított Talmud terjesztése. — *Baka Károly* földmives, Gazdahitel kiépítése. — *Talabér József* földmives, Falusi közfürdők létesítése. — *Varga András* földmives Hittérítők támogatása.

*

Nagyon sajnáljuk, hogy szűkreszabott terünk nem engedi meg a jónak talált pályázatok részletesebb ismertetését. Főnti fölsorolás is eléggé bizonyítja, hogy a falu szeme meglátta mindazokat a szép és nemes föladatokat, amelyek méltók a gazdagok szívéhez és áldozatkészségét folyamodnak.

(A többi kérdés eredményét jövő héten közöljük.)

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Az OMGE igazgatóválasztmányi ülése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az elmúlt héten tartott igazgatóválasztmányi ülésén *Somssich László* gróf elnöki megnyitójában először is a közgazdasági egyetem kérdésével foglalkozott és hangsúlyozta, hogy az egyetem megszüntetését a gazdatársadalom nem engedheti meg. A mezőgazdasági hitelek kérdésén a kormány csak átmenetileg rendezte. A pénzügyminiszter igen sok jóindulattal kezelte ezt a kérdést, de a kiutalványozott pénz nagyon csekély. Azok lesznek a legnehezebb helyzetben, akiknek majd ezt a csekélyt összegyet igazságosan el kell osztani a gazdák között. Az 1924. évi vagyon- és jövedelmiadó kivetésénél számolnia kell azzal a kormánynak, hogy a múlt évi termés katasztrófális volt. Most is az emiatt felvett kölcsönök kamatai alatt nyög a gazdatársadalom és az ideai termésből kell fizetni a kölcsön törlesztését és kamatait. A petroleum és benzín vámját május 31-ével fel akarja emelni a kormány, holott éppen most következik a cséplés ideje, amikor a vámot épen le kellene szállítani. A petroleum a falu világitóanyaga, nem szabadítót gyár érdekeiért milliók érdekeit feláldozni. Ezután *Mutschenbacher Emil* igazgató a hosszú lejárátú hitel kérdésén ismertette és hangoztatta, hogy a kölcsönösszeg kevés és nem ocsó.

A Faluszövetség kerületi nagygyűlése Miskolcon.

Az elmúlt vasárnap Miskolcon a Faluszövetség kerületi nagygyűlést tartott, melyen Borsod, Gömör és Kishont megyék kétszáz községe képviseltette magát. A gyűlést *Zsóry György* alispán, a Híszkeggyel megnyitva, örömmel jelentette, hogy a községek kilencvenkilenc százaléka belépett a Faluszövetség tagjai sorába s annak a reményének adott kifejezést, hogy a Faluszövetség ez-méi vérré, meggyőződéssé válnak a falvak lakosságának legszélesebb rétegében. Utána *Bodó János* nemzetgyűlési képviselő, a Faluszövetség meleg rokonszenvét és háláját tolmácsolta a vármegye kitűnő vezetőségének s a haladás iránt annyira fogékony szorgalmú népének és ismertette a szövetség célját és eszközeit. *Bajta Mihály* dr. gazdasági főtanácsos, a szövetség gazdasági, *Nagy Sándor* dr. főtitkár pedig kulturális munkájának eddigi eredményeit ismertették. Majd *Bottlik József* nemzetgyűlési képviselő, a Mezőgazdasági Kamara és a Gazdasági Egyesület nevében fejezte ki elismerését a Faluszövetség üdvös munkálkodása fölött. Végül *Ligeti Béla* diósgyőri főjegyző ígérte meg támogatását a jegyzők nevében.

Gazdanap Cegléden.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara és a Ceglédi Gazdasági Egyesület az elmúlt vasárnapon közösen gazdanapot rendezett, amelynek keretében testvérlapunknak, az Új Barázda II. főnyereményét, az ekét adtuk át nyertesnek. A gazdanapot *Dobos Sándor*, a Gazdasági Egyesület elnöke, a magyar Híszkeggyel vezetete be, majd *Purgly Emil*, a kamara elnöke ismertette a kamara messze-föleg céljait. *Staub Elemér*, a Kamara alelnöke, öntudatra buzdította a gazdákat. *Gesztyéi Nagy László* a gazdasági egyesület és a kamarák közötti viszonyról foglalkozott. *Perlaky György*, nemzetgyűlési képviselő, lapunk felelős szerkesztője, elsősorban *Schandl Károly* földmívelésügyi államtitkár üdvözlőjét tolmácsolta a ceglédiek előtt, az államtitkár ama üzenetével, hogy a földmívelésügyi kormány teljes tudatában van, hogy a gazdasági szakoktatás milyen fontos Cegléd részére és ezt a kérdést nem engedti politikai ténre terelni. Addig is, amíg a mezőgazdasági középiskola Cegléden meg nem valósul, átmenetileg téli gazdasági szakiskola lesz Cegléden. Ezután a gazdasajtó fontosságával foglalkozott. A gazdaközönség egységét a sajtó adja meg — mondotta többek közt. — A gyárnak, a kereskedelemnek, az iparnak megvan a maga hatalmas sajtója, amelyek méltóan képviselik az őket érdeklő kérdésekben. Ez a sajtó a közvéleményt gazdaellenes irányba hangolja. Minél erősebb sajtója van a gazdának, annál erősebb a gazdatársadalom. A gazdának támogatni kell sajtójukat, egyesületüket és kamarájukat, de sajnos, ezen a téren a gazdák még nem tették meg a kötelességüket. A sajtónak csak két feladata lehet: az oktatás és az igazságkeresés. Politikai, gazdasági és erkölcsi nevelés és az igazságnak kutatása úgy, hogy azt megmondjuk fel-fel is, meg lefelé is. Isten áldását kéri azokra a barázdáknak, amelyeket *Mányoki Ferenc*, az «Új Barázda» által nyert ekéjével szánt és ha a ceglédiek meglátják ezt az ekét munkában vagy az utcákon, amikor végighalad, gondoljanak az «Új Barázda»-ra, és a «Vasárnapra», amely a haza, az Isten, a becsület számára szántja a barázdákat a lelkekben. *Antal István* ügyész indítványt tett az adókezelés és a forgalmiadó reformjára nézve, *Dobos László* felszólította a gazdákat, hogy létesítsenek tájfa marhatenyésztő szövetkezetet. *Kukla Béni* a tejtermékek hatósági ellenőrzésének módját kifogásolta. *Várady József*, a Gazdasági Egyesület titkára, Rudnyánszky századosnak a lovasolt iskola felállításáról szóló indítványát és Ungváry Józsefnek három kertészeti és városi szesziföldere vonatkozó indítványát terjesztette elő. *Nagy Rezső* pedig a Hitelszövetkezet igazgatója, a gyümölcsértékesítésére és a városi szesziföldere tett indítványt.

A gazdák és a logyasztók érdeke a gabonavámok további fellüggerésére.

Bud János pénzügyminiszter, a nemzetgyűlés ülésén benyújtotta jelentését a búza- és rozsvám föllüggeréséről, valamint a gabonából előállított liszt és dara mérsékelt vámjának további hatálybantartásáról kiadott rendeletről. A pénzügyminiszteri jelentés rámutat arra, hogy azok az indokok, amelyek kívánatosá tették az említett rendelet kibocsátását, ezidőszert is fönnforgognak. Jól-lehet a szóbanforgó cikke árában a világpiacon is bizonyos csökkenés mutatkozik, a vámom újbóli életbelépeése esetén a belföldi piacon előreláthatóan ismét áremelkedés mutatkoznék. Ez nemcsak a fogyasztóközönségnek, de maguknak a mezőgazdáknak szempontjából sem kívánatos, tekintettel arra, hogy a múlt évi rossztermés miatt, a gabonában megállapított munkabérek, valamint a földbérleti összegek fedezésére a mezőgazdák nagyrésze maga is gabonavásárlásra kényserül.

Nagyobbarányú borkivitel várható.

A magyar borpiac válságában az utóbbi időben örvendetes enyhülés állott be, mert a *Lengyelországgal* kötött megállapodás — mint ismeretes — lehetővé teszi az odavaló kivitel megindítását. Lengyelország főként a nehezebb borok iránt érdeklődik, amelyekből már eddig is meglehetősen mennyiséget vittek oda. Újabbán *Németország* is enyhített a magyar borral szemben eddig elfoglalt merev álláspontján, amit bizonyít az is, hogy egy borkereskedő cégnek sikerült Németországba *több ezer hektoliter bort* kivinni. Miután Németországban a magyar bort egyre jobban keresik, most már remélhető, hogy a német kormány a magyar bornak bizonyos kedvezményeket fog biztosítani s így oda is rövid idő alatt nagyobb arányú lesz borkivitelünk.

Szentesi műkedvelők.

(Beküldte Kovács János Szentseről.)

A kormányzó a vidék kultúrájáról, a testnevelésről és a hadiárvról. Nagy ünnepségek közepette nyitotta meg az elmúlt vasárnap nagybányai vitéz *Horthy Miklós* kormányzó az új veszprémi megyei múzeumot. *Magyar Károly* főispán és *Komjáthy László* polgármester üdvözlésére adott válaszában a kormányzó rámutatott arra, hogy a *magyarságnak a mai küzdelmes időkben nagy erőforrása a kultúra.* Ez az ünnepség is élénk bizonyossága annak, hogy a *magyar vidék kultúrájának lelkes zászlóvivője.* *Bibó Károly* alispán üdvözlésére a kormányzó elismerését fejezte ki a vármegye és a tisztikar előtt. *Rott Nándor* megyéspüspök, *Klebsberg Kunó* gróf kultuszminiszter és *Lackó Dezso* tankerületi főigazgató beszéde után a kormányzó megadta az engedélyt a múzeum megnyitására. Délután a *MOVE* sportpályán a kormányzó fogadta a *vitézek tisztelgését, majd a lentétek, cserkészek és a veszprémi középiskolai ifjúság* felvonulását tekintette meg. *Karsay Sándornak,* a veszprémi *MOVE* elnöknek üdvözlésére a kormányzó a következő szavakkal válaszolt:

— *Köszönöm a lelkes üdvözetet. Nekünk, akik egy szomorú korban élünk, az ifjúság jelenti a jobb jövő zálogát. Az ifjúság szeretete ad nekünk erőt a küzdelemhez, az ifjúság lelkesedése táplálja bennünk a reménységet és a hitet. A kultúrának e mai ünnepnapján kérem, ne felejtsetek el, hogy a lélek kultúrájával mindig karöltve együtt kell haladni a testi kultúrának is, mert csak így lesz a nemzeti kultúra erős, egészséges, csak így lesz küzdelemre és munkára képes.*

A hadiárvány javára rendezett vásárbazáron is megjelent a kormányzó és *Óváry Ferenc* üdvözlő szavaira a következőket válaszolta:

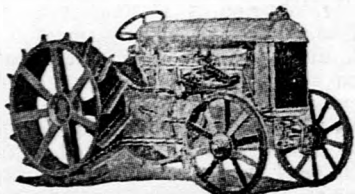
— *Jól esett hallanom, hogy Veszprém vármegye oly szépen gondoskodik azoknak az árvaórol, akik életüket áldozták a hazáért. A hősök tisztelete nemzeti erény, de a hősök árvaórol gondoskodni, egyenesen nemzeti kötelesség. Ezt nem szabad soha elfelejtenie a társadalomnak.*

Újabb nagyarányú földrengés a borzalmak borzalmát zúdította Japánra. Japánban Toyooka, Kinoszaki, Oszaka és Kobe nagyobb városok környékén borzalmas földrengés volt. A földrengéssújtotta vidékkel a vasúti forgalom, valamint a távíró- és távbeszélő összeköttetés megszakadt. Azt mondják, hogy a *földrengés ereje olyan volt, mint az 1923. évié,* csak szűkebb területre terjedt ki. A menekültek *ezrével tanyáznak a szabad ég alatt.* Kinoszakiban az első földlökések után *nagy tűz támadt,* amely az egész városra elharapódzott. A lakosság elmenekült. A *földrengés területe 25 négyzetmérföld.* Az eddigi becslések szerint *1400 ember pusztult el.* Tokiói jelentések szerint a pániktól *űzött lakosság visszaszállingózik Toyooka városkába.* Megállapítható, hogy ez a város szenvedett a földrengéstől a legtöbbet, de Ninatoban és Thuiyamaban is nagy a kár. *Mintegy kétezer ház dült romba.* Az anyagi kárt tízmillió font sterlingre becsülik. A földrengéssel egyidőben *szökőár pusztult* a partvidéken. Minato és Thuiyama pusztulása így vált azután teljessé. A lakosság nagy tömegekben menekült a földrengés és a szökőár színhelyéről. A kormány katonaságot és több cirkulót küldött ki segélynyújtás végett. A pusztulás napjaiban sok fosztogatás is történt. A földrengés következtében számos nagy középület megrongálódott. A kisebb épületek rakásra dőltek. A *Toyookába haladó vonat nyomtalanul eltűnt.* Azt hiszik, hogy az összeomlott *Asbiqua alagútban a föld eltemette.* A halottak száma mindenütt igen tetemes.

Fontos igazságügyi rendeletek az örökösödésről, a polgári perekről és munkügyi bíráskodásról. Az igazságügyminiszter több rendeletet adott ki. Az első rendelet a *polgári eljárás* és az igazságügyi szervezet módosításáról szóló új törvényt június elsejével életbelépteti. A második rendelet a polgári eljárásban, valamint a *végrehajtási és az örökösödési eljárásban* irányadó értékhatárokat szabályozza újból. Az új rendelet szerint az *egymillió koronát meg nem haladó perek közügyi bíróság elé tartoznak;* a járásbíróságnál indult per, ha értéke egymillió koronát nem halad meg, nem kerül fellebbezés alá, hanem a járásbíróság véglegesen határoz; ha az ily per értéke tízmillió koronát meg nem halad, csak a törvényszékig fellebbezhető, a tízmillió koronánál nagyobb értékű perek pedig, huszontötmillió koronáig, a kir. táblához, azonfelül a kir. Kúriához vihetők fel. Felemeli ez a rendelet a köz- és magán-tisztviselők fizetésének foglalás alól mentes összegét és a *napszámból le nem foglalható összeget 60.000 koronában* határozza meg. A harmadik rendelet a *gazdasági munkaviszonyból származó kártérítési perek*ről kimondja, hogy azok csak egymillió koronán felül tartoznak a bírósághoz, azon alul a közigazgatási hatósághoz. A negyedik rendelet a *munkügyi bíráskodásban* megszabott értékhatárokat emeli fel, kimondván, hogy az üllőkök közreműködésével hozott elsőfokú ítélet ellen nem lehet fellebbezni, ha a per értéke kétfélmillió koronánál nem nagyobb és négy millió koronára felemeli azt az összeget, amelyen alul a munkügyi bíróság ítélete fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

A kultuszminiszter díszdoktorsága. A pécsi tudományegyetemen nagyszabású ünnepség keretében avatták díszdoktorrá *Klebsberg Kunó* gróf kultuszminisztert, aki nagyhatású beszédben köszönte meg a kitüntetést. Beszédében rámutatott arra, hogy az ifjúság jelenti a magyar jövőt és ezért a magyar gyermek rajongó szeretetével kell eltelnie mindenkinek, aki a nevelésnek foglalkozik. Ezután a nevelésügy terén érdemeket szerzett férfiaknak, *Klebsberg Kunó* kultuszminiszternek, *Tóth Lajos* államtitkárnak, *Korb Flóris* és *Pekár Mihály* egyetemi tanároknak szobraikat leplezték le.

Uj vonatok. Balaton vonatokkal Budapest D. V. és Balatonfüred között hetenként háromszor továbbított közvetlen személykocsik pünkösdi hétfőjén, június elsején is közlekedtek. Ugyanezen nap Nagykanizsa és Budapest Déliávsút között a 19 óra 40 percor érkező Balaton-gyorsvonat két részben közlekedett. A második vonat az első 25 perc időközben kóvette. Székesfehérvár és Komárom között a Balaton gyorsvonatokhoz csatlakozó vonatokat május 29-én ismét forgalomba helyezték.

FORDSON TRACTOR

raktárról
azonnal
szállítható

Telefon:
66-15.

HALTENBERGER VILMOS

a Ford gyárak autorizált képviselője
Budapest, VI., Nagymező-utca 19. szám.

Sürgőny cím:
Wilford Budapest.

Speciális amerikai gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsásboronák, tárcsás szikekék, fűkaszáló, burgonya kiszedő, körfűrészbereendezés

Kivégezték a szófiai bombamerénylőket. Azok az elvetemült kommunista gonosztevők, akik részesei voltak a borzalmak kegyetlenségével végrehajtott szófiai bombamerénylőnek, amely a székesegyházban rengeteg áldozatot követelt, elvették méltó büntetésüket. Friedmann Markó ügyvédet és pokolgépes merénylőtársait, Koevet és Zagorszkít kivégezték. Az ítéletet Demir cigányhőhér, Szófia egyik szabad térségén hajtotta végre. Az akasztást több mint ötvenezer ember nézte végig.

Izgalom az Északi sark-kutatók eltűnése miatt. Az egész művelt emberiség remegő aggodalommal figyel észak felé s lázas kíváncsisággal lesi a híreket az Északi Sarkra elindult vakmerő férfiak sorsáról. A Déli Sark világhírű felfedezője, annyi sarkutazás rettenthetetlen hőse, Roald Amundsen és öt társa két repülőgéppel a Spitzbergákon lévő Kingbay öbölben a magasba emelkedett, hogy keresztülrepüljön az Északi Sark fölött. A repülőgépeknek már vissza kellett volna érkezniük a dán szigetek mellett horgonyzó Fram kísérőhajóra, mindaddig azonban semmi hír sem érkezett a rettenthetetlen repülőkről. Az egész világon a legnagyobb aggodalommal várják a híreket Amundsenekről s félve gondolnak arra, hogy talán ők is annak a tragikus végű André sorsára jutottak, aki léghajójával odaveszett az örök jég birodalmában. A bizakodóbbak még abban reménykednek, hogy Amundsenek leszálltak a Sarkon, hogy megfigyeléseket végezzenek s a tartós, jó időben bizonyára meghosszabbították ott tartózkodásukat. Abban az esetben is, ha repülőgépeiket valamilyen baj érte volna, vagy nem tudnának ismét a levegőbe emelkedni, még mindig van remény, hogy az expedíció gyalog teszi meg az utat a legközelebbi eszkimótelepig. Ez esetben azonban hónapokig tartana a szenvedésekkel teli küzdelmes út. A reménykedések mellett azonban máris erősen szervezik a segély-expedíciókat. Ha Amundsen rövidesen nem hallat magáról, akkor a Mac Millan-expedíció azonnal Amundsennek és társainak fölkeresésére indul. Az északi sarkvidéken napokon át dúló heves hóvihár, majd az azt követő köd az egész világon megerősítette az Amundsen-expedíció sorsa iránt érzett aggodalmakat. A kísérőhajóról olyan hír jön, hogy Amundsen utazása előtt kijelentette, hogy esetleg két hétig is távol lesz. Amennyiben még egy hétig nem jön hír a kutatókról, több állam mentő-expedíciót indít.

Harangok búzáért. A két utolsó kiállításon elért nagy sikerek és minden oldalról megnyilvánuló érdeklődés több egyházközség kíváncsiságára arra bírta az Ecclesia Harangművek vezetőségét, hogy már most elvállaljon harangöntéseket aratás után természetben szállítandó búza ellenében. Így a jó terméskültségek alapján azoknak is módjában van már most megrendelni harangjaikat, akik különben csak a termés utáni kivétel alapján rendelhetnék volna. A rendelések fölvetelére az intézet a saját költségére küldi ki érdeklődő egyházközségekhez zenetanár szakértőit. Bejelentések IV., Irányi-utca 27. címre küldendők.

A jó háziasszony értéke — pénzben. Egy newyorki mezőgazdasági újság azt a különös és igazán amerikai kérdést adta fel olvasóinak, hogy jó pénzben mennyit ér a feleség férjének? A rengeteg válasz közül igen érdekes az egyik előfizetőnek alábbi felelete: «Házasságom harminc éve alatt 235.425 adag ételt készítettem, 33.190 kenyert, 5930 kalácsot és 7960 pástétomot sütöttem, 1550 üveg gyümölcskonzervet főztem be, 7660 szárnyast öltem, 5450 font vajot kőpültem és összesen 36.461 órát töltöttem tisztogatással, mosással és takarítással. Munkámat 115.485 dollárra értékelem, de egy dollárt sem kaptam érte. Mégis szeretem férjemet és gyermekeimet és egy pillanatra sem haboznék, hogy értetük mindezt a munkát még egyszer előlről elkezdjem».

A legnagyobb tyúkpőr — négyszáz panaszossal. Pávay György magánhivatalnok tavaly nagyot s merészet gondolt: «baromfiszanatóriumot» nyitott Debrecenben. Hangzatos hirdetések tett közzé, hogy aki nála bead egy tyúkot és három tojást májusban, az szeptemberben egy pár csirkét és 16 tojást, novemberben két pár csirkét, két tyúkot és 32 tojást kap vissza. A felhívásnak nagy eredménye volt, a debreceniek egymásután vitték el a «baromfiszanatóriumba» a tyúkokat, tojásokat s Pávaynak csakhamar négyszáz «tojárszervényese» lett. A különös «szanatórium» működött egy darabig, a múlt év végén aztán lecsapott a villám. A baromfiak legnagyobb része elhullott s ezzel Pávay — tőzsenyelyven szólva — elkészült. A «tojárszervényesek» hasztalan várva a megígért csirkéket és tojásokat, egymásután jelentették fel Pávayt, aki ellen meg is indult a vizsgálat. Most vonja felelősségre a csödbbe, jutott tyúkszanatórium igazgatóját a debreceni törvényszék.

Pusztító tornadó Anatóliában. Közép- és Dél-anatóliában borzasztó tornadó dühöngött, amelynek sok áldozata van. Házak és minaretek dőltek össze, tömördek háziállat és marhanyáj pusztult el. Néhány száz ház fedelét elsodorta a forgószél. A kár felbecsülhetetlen. A táviró- és telefonvonalak póznái mind kidőlték. A vihar-nak körülbelül 120 sebesültje van.

Életmentő cserkészek. Vasárnap a Dunán hatalmas vihar tombolt, amely két kiránduló csónakot felborított. A vízbeesett evezősök egy részét komoly veszedelem fenyegette, amikor a «Humvadász» cserkészek motoros csónakja megjelent és a derék cserkésziük kimentették a kirándulókat a hullámokból.

A pilis-borosjenői hősök emléke. Megható ünnepség keretében leplezték le a pilis-borosjenői hősök emlékművét. Az ünnepségen megjelent József királyi herceg és Augustus királyi hercegasszony is. A szoborleplezést szentmise előzte meg, amelyet Várady Géza pápai prelátus mondott fényes segédlettel, majd a templom előtt felállított hetven hősi halott emléket megőrkítő szobor elé vonult az ünneplő tömeg. Peyer János községi főjegyző és Lovász Károly plébános nagyhatalmú beszéde után József királyi herceg mondott magasan szárnyaló beszédet.

Műkedvelői előadás Mindszenten.

A «Mindszenti Kültérületi Első Ifjúsági Olvasókör» műkedvelői szépsikerű előadást rendeztek. Színré kerütek: «A pataki diák», «Huszonötödike» és a «A cipőpróba» című színművek. A darabok betanítását és rendezését Jusztin Rókus állami tanító vezette. Képünk az előadás szereplőit mutatja be. *Álló sor balról-jobbra:* Tabith János, Lantos Mariska, Losonci Mariska, Gvovai Sándor, Lantos Juliska, Nagy Pál, Lantos Veronka, Lantos Mariska. *Ülők jobbról-balra:* Tabith István, Korom Juliska, Justin Rókus rendező, Apró Veronka, Marton Ferenc. *Fekvő sor balról:* Vida Mihály és Ferenci József.

Leugrott a villamosról és magára lőtt. Basinszky József számvető örmester Pestszentlőrincen leugrott a haladó villamosról és melbe lőtte magát. Súlyos sebével kórházba szállították. Tettét azért követte el, mert feleségét tébolydába szállították.

TRÉFÁK

Monológ.

Csavargó: Ejnye, de elhagyatott ez, a vidék, még több leütök valakit...

A kasszakulcs.

Hossznap alkalmával a pótimaház zsúfolva volt izraelitákkal. Egyszerre a leghátsóbb sorokból irtózatos tülekedéssel nyomul kifelé Krausz és kiabál:

- Eresszettek ki!
- Mi az, mi történt? — fordulnak hozzá a körülállók.
- Borzasztó — mondja Krausz — otthon felejtettem a kasszakulcsot és a kassa tárva-nyitva áll.

— Mit rémüldözöl? — csillapítja a Svarc. — *Hiszzen mindnyájan itt vagyunk!*

A bizalom.

- Legyen szíves, vigyázzon a csomagomra!
- De kérem, én egy bankigazgató vagyok.
- Sebaj. *Ugyis pár perc múlva visszajövök!*

Ha a víz nem ízlik...

Egy ember leesik az első emeletről. Semmi komolyabb baja nem történik. Mégis körülállják, sőt a közelből valaki egy pohár vizet hoz neki.

— Igyon, barátom, egy kis vizet. Szegény... Az első emeletről esett le?

— Igen. Most már csak arra vagyok kíváncsi — mondja elmosolyodva a kárvalott —, hogy hanyadik emeletről kellett volna leesnem, hogy *egy pohárka pálinkát kapjak?*

KUKÁNY OSTROMA

Regény. Irta: Seress Imre.

(3. közlemény.)

Kása Pál az alvégre menvén, ezt nem tudta és miután mint egy borjas tehén, úgy dült a karszéke, hát ez rögtön ezer darabban szakadt szét. Kása, a romok közt vergődve és erősen megütve a tomprát, megszünt röhögni, ellenben nagy nevető kedvét a többiek vették át.

Csupán a direktor volt, akinek szívébe mintha két döfött volna ez a jelenet.

— Hah — kiáltotta kétségbeesetten — mit fog majd ehhez szólni a jegyzőné?

— Majd összeragasztom csirizzel — felelt Kása Pál. — Csak addig tartson el, amíg hazavisszük, hát nincs semmi baj.

— No akkor rendben van — szóló megkönnyebbülve a direktor. — De most beszélj Csésze Máriaőről.

Kása Pál elkezdte:

— Hát igen, beszéltem vele. A színpadon találtam, épen harisnyát stoppolt, szürke kandur ült az ölében. Hatalmas vállain és vastag derekán rózsaszín kötött rékli feszült, láttatva keblei formáját, amelyeket csak két lisztes zsákhöz tudok hasonlítani. Amint direktor úr parancsolta, udvariasan köszöntöttem, mintha Blaháné előtt álltam volna. Aztán így szóltam:

— Tisztelt naccsága, ne tessék haragudni az én direktoromra és ne gondolja azt se, hogy ő haragszik a naccságára. Dehogyan haragszik! Sőt azt üzeni, hogy legyenek jó barátok és hogy a naccsága jöjjön át hozzá vendégszerepelni, hogy bámulhassák a felvégen is. Vagy ha vendégszerepelni nem akar, szerződjön Veszelyhez állandóan: nagy fizetést fog kapni. Nekünk nagyanyára szerepre nincsen színésznőnk és ha boszorkány kell, akkor is mindig meg vagyunk akadva. Szóval a naccságára nagy szükségünk volna. Hogy mi legyen a társulata többi tagjaival? Hát ezeket eressze szélnek, vagy ha kedvük van szintén Veszelyhez jönni, hát őket is szerződ-tetjük kóristáknak.

Mikor idáig jutott Kása Pál, a direktor nem bírta tovább türtöztetni magát és hahotázni kezdett.

— No Kása, ezt remekül csináltad! Hahaha! Gyere ide mellém, hadd öleljelek meg! Hisz te igazi lángész vagy! Úgy beszélél, mintha én magam beszéltem volna! No gyere hát, hogy kupán csókolhassalak, aztán folytasd. De el ne hallgass ám semmit, mert a képedre mászok! Mondj el minden szót, amit te mondtál és amit ez az asszony mondott! Értetted?

Kása Pál megkapta az igazgatói csókot, melyet a könyökével azonnal letörülve, így folytatta:

— Hol is hagytam el? Úgy-e ott, hogy a Csésze Mária színészt meghívtam mihozzánk kóristáknak. Héj, ha láttatok volna, ami erre következett! A direktorasszony, mialatt beszéltem, már a vége felé majd szétment a dühtől. Nem tudott szólni, csak a fogait csikorgatta. Már kezdtem reménykedni, hogy ott üti meg a guta előttem. Sajnos, nekünk nincs ilyen szerencsénk. Én azonban nem vártam meg, amíg beszélni kezd, mert még nem fejeztem be a mondókámat. Így szóltam tehát:

— Azt üzeni Veszely, hogy ha a naccsága nem teszi meg, amit ő kíván, akkor sokkal erősebb eszköz után fog nézni. És pedig jelentést tesz a kormányhoz, ahol ő olyan befolyásos ember, hogy a miniszterek is félnek tőle, ha meglátják. Igen, Veszely jelentést fog tenni, hogy naccsádnak talán nincs is szinigazgatói engedélye. És le fogja leplezni naccsádat, hogy még egy szobára való díszlete sincs és hogy mikor erdői kell mutatni a színpadnak, hát őt cserép muskátlit szokott odarakni. Leleplezi naccsádat, hogy Hunyadi László helyett más

darabot ad, valami hülyeséget; hogy ekkora keblekkel férfiszerepekben produkálja magát; hogy a Peleskei nótáriusban Othellóra, a szerecsenyre gyolcsagyát adat; hogy élemedetté asszony létere nem restel csitirilányszerepeket játszani; hogy a hősszerelmes színésze süket, emiatt a sűgő kénytelen kiabálni és a közönség kétszer hall mindent; hogy a hajadon lányok szerepét olyan színésznővel játszatja, akiről a vak is látja, hogy várandós állapotban van; hogy a népszínmű énekesé mindig olyan rekedt, hogy csak hápogni tud; hogy a kórikus színésze a színpadon is bagót rág és a sűgőlyukba köpköd. A sűgő emiatt sűgás közben egyre káromkodik, a színészek pedig utána káromkodnak, mert azt hiszik, hogy ez benn van a szerepükben. Nos hát Veszely el van határozva, hogy ha a naccsága nem fogadja el az ő ajánlatát, akkor hát mindezt a kormány tudomására hozza; akkor pedig az egész Csésze-féle színtársulat szét lesz ugrasztva.

Kása Pál tovább is beszélni akart, de nem tudta folytatni, mert az egész Veszely-színtársulat harsogó nevetésbe tört ki, annyira tetszett mindenkinek Kása előadása. A direktor maga a hasát tartotta és szinte dülöngött. Végre így szóltott:

— jaj, de nagy ember vagy barátom Kása! Tudtam én ezt eddig, de soha még így ki nem tettél magadért, mint ma. Szeretnék legalább egy millió bankóval megjutalmazni, de sajnos, nem tudok adni egy nyomorult ezrest sem s így egyelőre meg kell elégednem még egy csókkal részemről. Így. Most beszélj tovább, mit mondtál még és az a nő mit felelt. De el ne hallgass semmit, mert aranyat ér minden szavad.

— Igen, igen, halljuk! — sürgette a többi hat színész is, biztosra véve, hogy még mulatságosabb dolgok is fognak következni.

NEGYEDIK FEJEZET.

Ebben fordul a kocka és bebizonyítást nyer a régi igazság, hogy az nevet legjobban, aki utóljára nevet. Megtudjuk továbbá, hogy Veszely direktor bosszúterveket forral Csésze Mária ellen.

Kása Pál tehát újra belekapott a beszédbe, a diadaltól pirosra bevült képpel:

— Most már félelem volt nézni a Csésze Mária ábrázatára, amely egymásután vörös, kék, zöld és sárga színeket játszott. Újra reménykedtem a gutaütésben, de ez sajnos, megint nem következett be. Végre azonban fölkel, ledobta a kötést, eldobta a macskát, a csipőire tette a kezeit és megindította a kereplőjét, bevezetésül olyan csúnyákat káromkodva, amilyeneket még nem is hallottam soha. Miután pedig így kiadta a mérgét, így szóltott:

— Ide nézzén. Győződjön meg róla a saját szemével, hogy igenis van igazgatói engedélyem.

Ezzel egy sublótkaszniában kotorászni kezdett, morogván:

— Hova is tettem, hova? Mert megvan, az biztos. No nem keresgélem! Egy vén számártól, mint Veszely, én nem félek. Hogy nekem nincs elég díszletem? Hahaha! Csak nevetni tudok ilyen buta beszédre. Eljöhet Veszely maga, az a vén majom, mindenemet megmutatom neki, ha kell!

Itt a direktor közbeszólt:

— Nem muszáj, hogy ilyen apróra elmondj mindent. Ne cifrázd a dolgot, marha! Csak azt mondd el, ami a lényeg!

REJTVÉNYEK

1. Trélás talány.

Vedd el 12-nek a felét úgy, hogy hét maradjon.

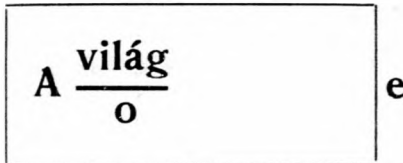
(Beküldte Walter Antal Bácsalmásról.)

2. Számrejtvény.

- 6, 15, 8, 22, 2, 25, 11, 20, 37. Férfinév.
21, 13, 12, 19, 2, 33, 23. Leánynév,
3, 36, 27, 20, 12, 2, 38. Aminek a diák örül.
1, 7, 22, 24, 10, 30. Lelkünk éltetője.
27, 34, 5, 32, 35. Emberek viselik.
1, 28, 29, 30, 26. Házállat.
37, 17, 40, 16. Németország egy része.
4, 8, 59. Kovács szerszáma.
14. Mássalhangzó.

(Beküldte Matényi István Ipolyveczéről.)

3. Betűrejtény.

(Beküldte Molnár István Nagypaksról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorát a 26-ik számban közöljük.

A 20-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Betűrejtvény: **Házártos.**
2. Betűrejtvény: **Szentendre.**
3. Számrejtvény: **A Vasárnap a legjobb és legolcsóbb képes hetilap.**

Megfejtették: Ifj. László Ferenc, Engelschöld József, Nagykorpádi Polgári Olvasókör, Horváth István, Bartucz János, Nagy József, Bagics István, Lipták Ferenc, Bónfi Jolán, Kiss Elek, Hamza Rózi, Gálicz Gyula, Szarvas Mihály, Ragó István, Diószegi Lajos, Sívák Ferenc, ifj. Szűcs János, Németh Árpád, ifj. Nagy János, Szabó György jana, Somodi János, Csapó Juczika Cs. Kovács István, ifj. Czako István, Tóth Katóka, Vincze Margitka, Társas Olvasókör Nagykörös, Molnár Elek, Balogh Kálmán, Fábiani Sándor, ifj. Hajdu József, Nagy János.

Jutalomkönyvet nyertek: **Hamza Rózi**, (Hajdusámson), **Kiss Elek** (Fülöpszállás), **Bánti Jolán** (Székesfehérvár), **Horváth István** (Kispeterd), **Nagykorpádi Polgári Olvasókör** (Nagykorpád).

A 21-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak 1925 június hó 2-án.)

Gabonavásár. Búza 76 kilogramos tiszavidéki 497.5—500.000, pestmegyei és dunántúli 495—497.5, 78 kilogramos tiszavidéki 507.5—510, pestmegyei és dunántúli 505—507.5, rozs 415—420, takarmányárpa 320—330, sórárpa 380—420, köles 260—270, zab 420—435, tengeri 285—290, korpa 230—235 ezer K métermázsánként.

Az előrelátó háziasszonyok

vásárlásnál nemcsak egyszerűen Franck-kávépótlékot kérnek, hanem kifejezetten valódi Franck-kávépótlékot. Mert ettől függ régóta megszokott reggeli-, uzsonna- és esti kávéjuk minősége.

A valódi Franck a „kávédarálóval“ meglepő kiadóssága miatt az állandó használatban nem drágább, mint más kávépótlék.

Vetőmagvak. Bab, fehér 290.000—310.000, bab, tarka 220.000—230.000, biborhere 400.000—450.000, borsó, Viktória 450.000—500.000, búkköny, tavaszi 240.000—270.000, búkköny, szösös 450.000—500.000, koriander 380.000—400.000, cirokmag 180.000—190.000, csibehúr 280.000—300.000, csillagfürt 260.000—280.000, kendermag 350.000—400.000, köles fehér 380.000—420.000, köles, szürke 300.000—320.000, köles, vörös 310.000—340.000, lencse, kisszemű 250.000—300.000, lencse, nagyszemű 450.000—500.000, mák 2.400.000—2.500.000, muharmag 200.000—220.000, mustármag 650.000—700.000, napraforgó 370.000—390.000, tatárka 310.000—330.000, tökmag 600.000—650.000 K métermázsánként.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb minőségű 12.500—15.000, kivételesen 15.500—16.000, közep 8000—12.000, gyenge 6000—8000, bika, jobb minőségű 12.000—12.500, kivételesen 15.000—15.500, gyenge és közep 8000—8500, tehén, jobbminőségű 14.000—14.500, kivételesen 15.000—15.500, gyenge és közep 6000—10.000, kicsontozni való marha 4000—6000, növedékmарha 5500—12.500 korona kilogrammonként élőszűlyban.

Sertésvásár. Elsőrendű sertés 18.500—19.000, másodrendű 17.000—18.000, fiatal nehéz 20.500—21.000, közepes 19.000, könnyű 15.000—16.000, kevert közep 18.000—18.500 korona kilogrammonként élőszűlyban.

Baromfi piac. Élő csirke, rántanivaló 18—30, sütnivaló 25—45, élő tyúk 35—50 ezet korona darabonként. Ruca és lúd, hizott 24—26, lúdszír 55.000 korona kilogrammonként.

Műtakarmány piac. Konkoly 2300, 8-as takarmányliszt 2900, olajkögácsa 3000, extraháltcsira 1500, szárított moslék 3300, szárított törköly 3000, malátacsira 2300, szárított répaszelet 1400, melasz 1100, lótap 1400 porona kilogrammonként.

Bőr. Ökör- és tehénbőr 14.600—15.400 K, a tarkabőr átlag 1000 K-val drágább. Dunántúli bőr ab vidéki állomás 18.500—19.000 K, tiszavidéki 17.500—18.200 K kg-ként, sőmestenes. Dunántúli pittling 20.000—21.000 K, tiszavidéki 19.000—20.000 K. Borjúbőr, budapesti vágóhidon és csarnokokban fejfel, rövid lábbal 27.000—27.500 K, Budapestben tarol bőr sőmestenes, fejfel, rövid lábbal 30.500—32.500 K. A juhbor ára nem alakult ki teljesen, bár a gyárosok aligha adhatnak többet a mai árnál. Hosszúgyapjas bőr 20.000 K, bácskai, baranyai 22.000 K, timárú 22.000—23.500 K, szűcsáru 24.000—25.000 K, merinó írha 27.000—28.000 K kilogrammonként.

A takarékos gazda géptőzeeggel csépel

Kedvező fizetési feltételek mellett legjobb minőségű géptőzeget szállít

Magyar Általános Tőzegeipar R.-T., Budapest,

V., Mérleg-utca 4. — Telefon: 137—03.

Telepek: Sávoly, Fenékpusztá és Nádasdladány.

Tojás, tej és tejtermékek. Tojás, darabja 1400, tej, kimérve 5050—6000, üvegben 7000, tejfel 24.000, habtejszín 48.000 K literenkint. Elsőrendű teavaj 90.000—100.000, másodrendű 80.000—90.000, főzővaj —, dán vaj 100.000, soványtúró 8000—10.000, tehéntúró 12.000—14.000, juhtúró, zólyomi 50.000, jászberényi 40.000, trappista és óvári sajt 44.000—48.000, ementháli, magyar 75.000—80.000 korona kilogrammonkint.

Építőanyagok árai: Nagyméretű falitégla 1000 drb.-ként 750.000, kisméretű falitégla 1000 drb.-ként 580.000, nagyméretű mészhomoktégla 1000 drb.-ként 600.000, kisméretű mészhomoktégla 1000 drb.-ként 820.000 égetett hornyolt tetőcserép 1000 drb.-ként 1.250.000, égetett hódfarkú tetőcserép 1000 drb.-ként 900.000, égetett gerinc- vagy küpcserép 1 drb. kint 4000, felsőgallai MAK-portlandcement mm.-ként 87.000, románcement mm.-ként 66.000, darabos mész mm.-ként 53.000, aszfalt szigetelőlemez 55 mm.-es négyz. m.-ként 20.500, 4/4-es raktáruveg négyzetméterenként 50.000 korona. Szegedi Építő Rt. faterlén tartólt faanyagok árai: 12/18 cm., 7 m. h. kötőgerenda (fűrészelt) köbméterenként 850.000, 10/q0 cm., 5 m. h. szárufa (fűrészelt) köbméterenként 800.000, 8/8 cm., 3—5 m. h. pánafa (fűrészelt) köbm.-ként 800.000, 4/4-es építődeszka (fűrészelt) köbméterenként 750.000 korona. Kész asztalosárú: alapmázolva: és vasalással: 0,75×110 m. h. pallótokos szobaablak drb.-ként 450.000, 0,40×0,90 m. h., gerébtokos kamraablak drb.-ként 120.000, 0,85×2,00 m. h., pallótokos szobaajtó drb.-ként 750.000, 0,95×2,00 m. h., pallótokos üvegajtó drb.-ként 750.000, 0,95×2,00 m. h. pallótokos felesbenyitő k.-ajtó drb.-ként 750.000 korona.

Zöldségpiac. Burgonya, közönséges 18—26, róza 2—3*5, kiffi-burgonya —, újburgonya 10—14, vöröshagyma 6—6*5, fokhagyma —, fejeskáposzta —, kel 14—16, idei karfiol 30—40, paraj 3—4, sóska 7—9, zöldborsó, hüvelyben 6—8, spárga 12—20, sav. káposzta és répa 6, sav. uborka 8—10, sav. zöldpaprika 18—24, idei uborka 30—40.000 K kg.-kint, saláta 1000, kalarabé 6—8000 K fejenkint, hónapos retek 2—3000, újhagyma 0*4—0*6 ezer K csomónkint, zöldborsó, kifejtve 25—30.000 K literenkint.

Gyümölcsiac. Alma 20.000—30.000, meggyróbél 80.000—90.000, egres 14.000—61.000, cseresznye 12.000—20.000, földieper 50.000—60.000 K kilogrammonkint.

Idégen pénznemek legmagasabb ára 1925. évi június hó 2-án. 1 angol font 347.000 K, 1 dollár 70.400 K, 1 francia frank 3560 K, 1 szerb dinár 1177 K, 1 román lei 341 K, 1 olasz lira 2816 K, 1 cseh korona 2109 K, 1 svájci frank 13.809 K, 1 osztrák schilling 10040 K. — Zürichben 100 magyar koronáért 0-007275 svájci frankot fizettek. — **Arany- és ezüstpénzek:** 20 koronás arany 283.000 K, ezüst ötkoronás 30.000 K, ezüst koronás 5700 K, ezüst forint 14.000 K.

Főszerkesztő: Meskó Pál. Felelős szerkesztő: Perlaky György.
Főmunkatárs: Buday Barna. Felelős kiadó: Bak Imre.

Az állat drága, vigyázzunk rája

és használjunk
állandóan nyers

Lysoform-ot,

mely minden

fertőzéstől megóv!

„A fertőtlenítés a gazdaságban“

című nagyon tanulságos füzeteket minden érdeklődőnek díjmentesen beküldi a

Dr. KELETI és MURÁNYI
vegyészeti gyár r.-t. Ujpest.

Ekek, ekealkatrészek, boronák, kapálóékek, fűkaszálók,

marokrakó és kévekötő aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gözcseplőkészletek, szecsavágók, répavágók, daráló, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági gépszármányánál szerezhetők be legjutányosabban.

Dr. Héray Andor

Orsz. Földbírtokrendező Biróság által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.
Törvényszékiileg bejegyzett cég.

Varrógépek, kerékpárok stb.

rendkívüli olcsó árban Szöcs műszerésznél
Budapest, VIII., Baross-u.17.

Szakorvos

rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókusi-al szemben.)

PERMETEZŐK, borsajtóK, pálinkafőzőK, rézüstök,

összes borászati és pincészeti felszerelések legjutányosabb áron kaphatók

NAGYIGNÁC

Budapest, VII., Károly-körút 9.
Telefon: J. 115-15.

Ruházati szükségletét

legelőnyösebben a

„HANGYA“

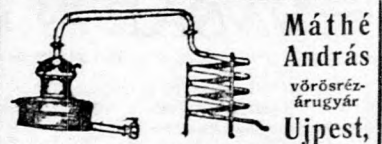
vidéki szövetkezeteiben szerezheti be.

KAPHATÓK: Férfi- és női-ruhának való szövetek, fehérenmüre, ágyneműre való chiflon, vászon, zephir, kanavá z. Szabókéllékek, kész fehérenműek és felsőruhák, úgyszintén mindenemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműárúk.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőröböl készült férfi-, női- és gyermekcipők, box- és sevrőbőröböl, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„HANGYA“ ruházati és díszműárúosztályánál.

Máthé
András
vörösréz-
árugyár
Ujpest,

Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálinkafőző üstöket finomító készíltéket és vörösréz mosástüstöket a legprimább kivitelben állandóan raktáron tartók.

ALAPITOTT 1884.

Verroul, Permetező
* BorsajtóK *
Kékkő * Raffia
Kender-, gummitömlők
* Tűzfojtók *
Gépek és felszerelések
Ponyvák.

GAZDA KERESKEDŐ IPAROS

Legkitünőbbben fedezik összes szükségletét műszaki-, olaj- és zsiradék nagykereskedő cégünknek
SCWARCZ JÓZSEF és TÁRSA, Budapest, VI., Vilmos császár-út 63.

TELEFON: 00-00.

Benzin * Karbid
Olaj * Petroleum
* Gépszij *
Hont-csapágytém
* Szerszámok *
Szerszámgépek stb.